

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul V — Nr. 179

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 27 iulie 1993

SUMAR

	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 7 din 2 martie 1993	1—3
Decizia nr. 8 din 2 martie 1993	3—4
Decizia nr. 39 din 7 iulie 1993	5—7

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 7

din 2 martie 1993

Florin Bucur Vasilescu — președinte
Ioan Muraru — judecător
Antonie Iorgovan — judecător
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent.

Completul de judecată, convocat potrivit prevederilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, după prezentarea raportului și având în vedere actele dosarului, deliberând, reține următoarele :

În dosarul nr. 213/1992 al Tribunalului Municipiului București — Secția contencios administrativ, reclamantul Petroșanu Ionel a ridicat excepția de neconstituționalitate a Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990 privind taxele de timbru pentru acțiunile și cererile introduse la instanțele judecătorești, precum și asupra actelor de notariat și a serviciilor prestate de acestea și a art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990, în baza cărora a fost obligat la plata taxei de timbru de 250 lei.

Reclamantul consideră că aceste dispoziții legale sunt neconstituționale deoarece încalcă prevederile art. 16 alin. (2), art. 21, art. 51, art. 58 alin. (1), art. 107 alin. (2) și (4), art. 123 alin. (2), art. 138 alin. (1) și art. 150 alin. (1) din Constituție și, în consecință, solicită instanței, la termenul din 7 octombrie 1992, sesizarea Curții Constituționale pentru soluționarea excepției invocate.

Reclamantul solicită, totodată, judecarea în fond a cauzei, opunându-se suspendării.

Încheierea de sesizare nu cuprinde opinia instanței asupra excepției de neconstituționalitate, motiv pentru care s-a cerut completarea acesteia cu adresa nr. 400/26.10.1992 și, respectiv, adresa de revenire din 24.12.1992.

Încheierea de sesizare nu cuprinde nici punctul de vedere al Ministerului Muncii și Protecției Sociale cu privire la excepția de neconstituționalitate, întrucât la termenul când aceasta a fost pusă în discuție pârâtul a lipsit.

Tribunalul Municipiului București — Secția contencios administrativ, conformându-se dispozițiilor art. 23 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, opinează „în sensul neoportunității admiterii excepției de neconstituționalitate invocate de reclamantul Petroșanu Ionel, în situația în care acesta a achitat taxa de timbru prevăzută de lege (. . .). De altfel, Sentința nr. 199/1992, pronunțată în dosarul nr. 213/1992, a rămas definitivă prin respingerea recursului la Curtea Supremă de Justiție..“.

Fiind sesizată prin Încheierea Tribunalului Municipiului București — Secția contencios administrativ din 7 octombrie 1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

luând act de susținerile reclamantului și de poziția instanței de judecată, având în vedere prevederile art. 7 din Legea nr. 29/1990, ale Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990, ale art. 16 alin. (2), art. 21, art. 51, art. 58 alin. (1), art. 107 alin. (2) și (4), art. 123 alin. (2), art. 138 alin. (1) și art. 150 alin. (1) din Constituție, precum și prevederile Legii nr. 47/1992, reține următoarele :

Potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, legile și celelalte acte normative anterioare intrării sale în vigoare sunt abrogate în măsura în care contravin prevederilor acesteia.

Rezultă deci că instanța de judecată, în scopul aplicării unei dispoziții legale anterioare intrării în vigoare a Constituției, este obligată ca, în prealabil, pentru a stabili dacă această prevedere mai este în vigoare sau a fost abrogată, să determine măsura în care prevederea respectivă contravine Constituției.

Tribunalul Municipiului București — Secția contencios administrativ, prin completarea la Încheierea din 7 octombrie 1992, a exprimat opinia „neoportunității admiterii excepției de neconstituționalitate“ a art. 7 din Legea nr. 29/1990 și a Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990, deci consideră aceste texte în vigoare.

Făcând aplicarea art. 26 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia neconstituționalitatea unei legi se poate constata doar cu referire la raporturile juridice stabilite după intrarea în vigoare a Constituției, se justifică trimiterea excepției Curții și interesul reclamantului de a o susține.

Legea, în înțeles de act juridic, este supusă regulii „tempus regit actum“, adică regimului constituțional din perioada când a fost adoptată, inclusiv în ce privește posibilitatea controlului constituționalității sale. Contradicția unei legi anterioare Constituției cu prevederile acesteia, fiind un aspect al conflictului de legi în timp, are drept consecință abrogarea ei, totală sau parțială, în temeiul art. 150 alin. (1) din Constituție.

Hotărârea Guvernului nr. 1295 din 13 decembrie 1990, prin care se stabilesc taxele de timbru pentru acțiunile și cererile introduse la instanțele judecătorești, a fost emisă conform ordinii juridice existente înaintea adoptării Constituției, în baza abilitării date Guvernului prin Legea nr. 36 din 7 decembrie 1990 privind autorizarea Guvernului de a stabili sau modifica taxe și impozite. Sistemul delegării legislative se păstrează și în actuala Constituție, fiind prevăzut de art. 114.

Conform prevederilor art. 138 alin. (1) din Constituție, impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege.

Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 nu contravine acestei reguli constituționale, delegarea legislativă însemnând de fapt abilitarea temporară și condiționată a Guvernului de a emite norme cu putere de lege, a căror valoare juridică este egală cu a legii, dacă sunt emise în conformitate cu prevederile constituționale și legale existente în momentul emiterii lor ; or, acesta este cazul în speță, hotărârea în discuție fiind adoptată în baza Legii de abilitare nr. 36/1990.

În acest context, invocarea neconstituționalității hotărârii față de art. 16 alin. (2) din Constituție, conform căruia „Nimeni nu este mai presus de lege“, apare ca fără obiect, ca și invocarea art. 51 „respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie“ care stabilește o îndatorire fundamentală a cetățenilor, și anume aceea a cunoașterii și respectării legii.

Pe de altă parte, Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 nu contravine nici prevederilor art. 58 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare“, de vreme ce textul nu interzice emiterea, în condiții strict determinate, a unor norme juridice și de către alte autorități, care pot stabili, în cazul de față, taxe și impozite, situațiile și condițiile în care acestea se datorează.

Este adevărat că, potrivit art. 21 din Constituție, „Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime“, dar aceasta nu înseamnă că accesul la justiție trebuie să fie considerat gratuit.

Prin articolul menționat nu se instituie nici o interdicție cu privire la taxele în justiție, fiind legal și normal ca justițiabilii care trag un folos nemijlocit din activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora. Prin urmare, regula este cea a timbrării acțiunilor în justiție, excepțiile fiind posibile numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor.

Art. 7 din Legea nr. 29/1990 este o normă de trimitere, în concordanță cu aceste prevederi constituționale, prin care se stabilește o limită maximă a taxei datorate în condițiile legii.

Constituționalitatea acestei norme de trimitere este în afara oricărui dubiu.

Art. 107 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia hotărârile Guvernului se emit pentru organizarea executării legilor, nu are legătură cu situația analizată, deoarece hotărârea trebuie apreciată în raport cu ordonanțele Guvernului emise în temeiul art. 107 alin. (3), în timp ce alineatul (4) al aceluiași articol, față de care, de asemenea, este invocată neconstituționalitatea, stabilește condițiile procedurale și formale cerute hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, eroa după 8 decembrie 1991.

Normele emise cu respectarea condițiilor impuse de ordinea juridică, existente în momentul emiterii hotărârii, nu pot fi considerate actele neconstituționale.

Referirea la art. 123 alin. (2) din Constituție — „judecătorii sunt independenți și se supun numai legii” —, atunci când se invocă neconstituționalitatea Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990 și a art. 7 din Legea nr. 29/1990, nu este relevantă în cauză.

Pentru considerentele sus-menționate, în temeiul art. 13 alin. (1) lit. A) c) și al art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională, în unanimitate,

În numele legii

DECIDE :

Respinge ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate formulată de reclamantul Petroșanu Ionel din București, str. Compozitorilor nr. 16, bloc 16, sc. 4, ap. 1, sector 6, privind Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 și art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.
Pronunțată la 2 martie 1993.

PREȘEDINTE,

Florin Bucur Vasilescu

Magistrat-asistent,

Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 8

din 2 martie 1993

Florin Bucur Vasilescu — președinte
Ioan Muraru — judecător
Antonie Iorgovan — judecător
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent.

Completul de judecată, convocat potrivit prevederilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, după prezentarea raportului și având în vedere actele dosarului, deliberând, reține următoarele :

În dosarul nr. 281/1992 al Tribunalului Municipiului București — Secția contencios administrativ, reclamantul Petroșanu Ionel a ridicat excepția de neconstituționalitate a Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990 privind taxele de timbru pentru acțiunile și cererile introduse la instanțele judecătorești, precum și asupra actelor de notariat și a serviciilor prestate de acestea și a art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990, în baza cărora a fost obligat la plata taxei de timbru de 250 lei.

Reclamantul consideră că aceste dispoziții legale sunt neconstituționale, deoarece încalcă prevederile art. 16 alin. (2), art. 21, art. 51, art. 58 alin. (1), art. 107 alin. (2) și (4), art. 123 alin. (2), art. 138 alin. (1) și art. 150 alin. (1) din Constituție și, în consecință, solicită instanței, la termenul din 7 octombrie 1992, sesizarea Curții Constituționale pentru soluționarea excepției invocate.

Reclamantul solicită, totodată, judecarea în fond a cauzei, opunându-se suspendării.

Reprezentantul părâtului — Ministerul Muncii și Protecției Sociale — nu se opune cererii reclamantului referitoare la excepția de neconstituționalitate.

Deoarece încheierea de sesizare nu conținea opinia instanței cu privire la excepția invocată și în consecință, Curtea, făcând aplicația art. 12 alin. 4 din regu-

În concluzie, Curtea Constituțională apreciază că excepția de neconstituționalitate a art. 7 din Legea nr. 29/1990 și a Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990 față de prevederile articolelor din Constituție enunțate este vădit nefondată.

lamentul său de organizare și funcționare, a solicitat completarea acesteia în sensul dispozițiilor legale menționate.

Urmare solicitării Curții, Tribunalul Municipiului București — Secția contencios administrativ, conformându-se dispozițiilor art. 23 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, a opinat în sensul „...neoportunității admiterii excepției de neconstituționalitate invocate de reclamantul Petroșanu Ionel, în situația în care a achitat taxa de timbru prevăzută de lege (...). De altfel, Sentința nr. 199/1992, pronunțată în dosarul nr. 213/1992, a rămas definitivă prin respingerea recursului la Curtea Supremă de Justiție, iar Sentința civilă nr. 200/1992 se află în recurs la aceeași instanță“.

Fiind sesizată prin încheierea Tribunalului Municipiului București — Secția contencios administrativ, din 7 octombrie 1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

luând act de susținerile reclamantului și de poziția instanței de judecată, având în vedere prevederile art. 7 din Legea nr. 29/1990, ale Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990, ale art. 16 alin. (2), art. 21, art. 51, art. 58 alin. (1), art. 107 alin. (2), art. 123 alin. (2), art. 138 alin. (1) și ale art. 150 alin. (1) din Constituție, precum și prevederile Legii nr. 47/1992, reține următoarele :

Potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, legile și celelalte acte normative anterioare intrării sale în vigoare sunt abrogate, în măsura în care contravin prevederilor acesteia.

Rezultă deci că instanță de judecată, în scopul aplicării unei dispoziții legale anterioare intrării în vigoare a Constituției, este obligată ca, în prealabil, pentru a stabili dacă această prevedere este în vigoare sau a fost abrogată, să determine dacă în care prevederea respectivă contravine Constituției.

Tribunalul Municipiului București — Secția contencios administrativ, prin completarea la Încheierea din 7 octombrie 1992, a exprimat opinia „neoportunității admiterii excepției de neconstituționalitate” a art. 7 din Legea nr. 29/1990 și a Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990, deci consideră aceste texte în vigoare.

Făcând aplicarea art. 26 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia neconstituționalitatea unei legi se poate constata doar cu referire la raporturile juridice stabilite după intrarea în vigoare a Constituției, se justifică trimiterea excepției Curții și interesul reclamantului de a o susține.

Legea, în înțeles de act juridic, este supusă regulii „tempus regit actum”, adică regimului constituțional din perioada când a fost adoptată, inclusiv în ce privește posibilitatea controlului constituționalității sale. Contradicția unei legi anterioare Constituției cu prevederile acesteia, fiind un aspect al conflictului de legi în timp, are drept consecință abrogarea ei, totală sau parțială, în temeiul art. 150 alin. (1) din Constituție.

Hotărârea Guvernului nr. 1295 din 13 decembrie 1990, prin care se stabilesc taxele de timbru pentru acțiunile și cererile introduse la instanțele judecătorești, a fost emisă conform ordinii juridice existente înaintea adoptării Constituției, în baza abilitării date Guvernului prin Legea nr. 36 din 7 decembrie 1990 privind autorizarea Guvernului de a stabili sau modifica taxe și impozite. Sistemul delegării legislative se păstrează și în actuala Constituție, fiind prevăzut de art. 114.

Conform prevederilor art. 138 alin. (1) din Constituție, impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege.

Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 nu contravine acestei reguli constituționale, delegarea legislativă însemnând, de fapt, abilitarea temporară și condiționată a Guvernului de a emite norme cu putere de lege, a căror valoare juridică este egală cu a legii, dacă sunt emise în conformitate cu prevederile constituționale și legale existente în momentul emiterii lor. Or, acesta este cazul în speță, hotărârea în discuție fiind adoptată în baza Legii de abilitare nr. 36/1990.

În acest context, invocarea neconstituționalității hotărârii față de art. 16 alin. (2) din Constituție, conform căruia „Nimeni nu este mai presus de lege”, apare ca fără obiect, ca și invocarea art. 51 — „Respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie” —, care stabilește o îndatorire fundamentală a cetățenilor, și anume aceea a cunoașterii și respectării legii.

Pe de altă parte, Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 nu contravine nici prevederilor art. 58 alin. (1) din

Constituție, potrivit căruia „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare”, de vreme ce textul nu interzice emiterea, în condiții strict determinate, a unor norme juridice și de către alte autorități, care pot stabili, în cazul de față, taxe și impozite, situațiile și condițiile în care acestea se datorează.

Este adevărat că, potrivit art. 21 din Constituție, „orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime”, dar aceasta nu înseamnă că accesul la justiție trebuie să fie considerat gratuit.

Prin articolul menționat nu se instituie nici o interdicție cu privire la taxele în justiție, fiind legal și normal ca justițiabilii care trag un folos nemijlocit din activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora. Prin urmare, regula este cea a timbrării acțiunilor în justiție, excepțiile fiind posibile numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor.

Art. 7 din Legea nr. 29/1990 este o normă de trimitere, în concordanță cu aceste prevederi constituționale, prin care se stabilește o limită maximă a taxei datorate în condițiile legii.

Constituționalitatea acestei norme de trimitere este în afara oricărui dubiu.

Art. 107 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia hotărârile Guvernului se emit pentru organizarea executării legilor, nu are legătură cu situația analizată, deoarece hotărârea trebuie apreciată în raport cu ordonanțele Guvernului emise în temeiul art. 107 alin. (3), în timp ce alin. (4) al aceluiași articol, față de care, de asemenea, este invocată neconstituționalitatea, stabilește condițiile procedurale și formale cerute hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, emise după 8 decembrie 1991.

Normele emise cu respectarea condițiilor impuse de ordinea juridică, existente în momentul emiterii hotărârii, nu pot fi considerate astăzi neconstituționale.

Referirea la art. 123 alin. (2) din Constituție — „judecătorii sunt independenți și se supun numai legii” —, atunci când se invocă neconstituționalitatea Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990 și a art. 7 din Legea nr. 29/1990, nu este relevantă în cauză.

În concluzie, Curtea Constituțională apreciază că excepția de neconstituționalitate a art. 7 din Legea nr. 29/1990 și a Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990 față de prevederile articolelor din Constituție enunțate este vădit nefondată.

Pentru considerentele sus-menționate, în temeiul art. 13 alin. (1) lit. A) c) și al art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională, în unanimitate,

În numele legii

DECIDE :

Respinge ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate formulată de reclamantul Petroșanu Ionel din București, str. Compozitorilor nr. 16, bloc 16, sc. 4, ap. 1, sector 6, privind Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 și art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată la 7 martie 1993.

PREȘEDINTE,

Florin Bucur Vasilescu

CVISION
TECHNOLOGIES

Magistrat-asistent,

Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 39

din 7 iulie 1993

Vasile Gionea	— președinte
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Miklós Fazakas	— judecător
Ion Filipescu	— judecător
Victor-Dan Zlătescu	— judecător
Raul Petrescu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent.

Pe rol soluționarea recursurilor declarate de Petroșanu Ionel împotriva deciziilor Curții Constituționale nr. 7 și nr. 8 din 2 martie 1993, prin care s-au respins, ca vădit nefondate, excepțiile de neconstituționalitate vizând Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 privind taxele de timbru și art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 25 iunie 1993, în prezența recurentului Petroșanu Ionel, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 7 iulie 1993.

La termenul din 25 iunie 1993, Curtea a pus în discuție din oficiu necesitatea conexării celor două recursuri declarate împotriva deciziilor nr. 7 și nr. 8/1993, pronunțate în dosarele nr. 51C și nr. 52C/1992, având în vedere faptul că litigiul este între aceleași părți, iar dispozițiile legale atacate ca neconstituționale și motivele de recurs sunt identice. Ținând seama și de concluziile favorabile ale recurentului și ale procurorului, pentru o mai bună administrare a justiției, Curtea a dispus conexarea, urmând să se pronunțe asupra ambelor recursuri prin decizia de față.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele :

Reclamantul Petroșanu Ionel a invocat excepțiile de neconstituționalitate vizând Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 și art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990, în dosarele nr. 213/1992 și nr. 281/1992 aflate pe rolul Tribunalului Municipiului București, Secția contencios administrativ, motivând că dispozițiile legale menționate sunt neconstituționale deoarece ar veni în contradicție cu următoarele dispoziții din Constituție : art. 16 alin. (2) (nimeni nu este mai presus de lege), art. 21 (accesul liber la justiție), art. 51 (respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie), art. 58 alin. (1) (Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare), art. 107 alin. (2) și (4) (condițiile de emiteră a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului), art. 123 alin. (2) (Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii), art. 138 alin. (1) (stabilirea impozitelor, taxelor și altor venituri ale bugetului se face prin lege), art. 150 alin. (1) (legi și toate celelalte acte normative rămân în vigoare măsura în care nu contravin Constituției).

Tribunalul Municipiului București, prin încheierile din 7 octombrie 1992, a sesizat Curtea Constituțională completându-le, la solicitarea Curții, cu opinia sa în

sensul neoportunității admiterii excepțiilor, în condițiile în care reclamantul a achitat taxa de timbru prevăzută de lege.

Curtea, în condițiile art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, a respins ca vădit nefondate excepțiile de neconstituționalitate prin deciziile nr. 7 și nr. 8 din 2 martie 1993, reținând, în esență, următoarele :

— legea, în înțeles de act juridic, este supusă regulii „tempus regit actum“, adică regimului constituțional din perioada în care a fost adoptată, inclusiv în ce privește posibilitatea controlului constituționalității sale. Contradicția unei legi anterioare Constituției cu prevederile acesteia, fiind un aspect al conflictului de legi în timp, are drept consecință abrogarea ei, totală sau parțială, în temeiul art. 150 alin. (1) din Constituție ;

— Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 a fost emisă conform ordinii juridice existente înaintea adoptării Constituției din 1991, în baza abilitării date Guvernului prin Legea nr. 36/1990, sistemul delegării legislative fiind păstrat și în Constituție (art. 114). Este adevărat că, potrivit art. 138 alin. (1) din Constituția actuală, impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului se stabilesc numai prin lege, dar Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 nu contravine acestei reguli constituționale, deoarece delegarea legislativă înseamnă de fapt abilitarea temporară și condiționată a Guvernului de a emite norme cu putere de lege, a căror valoare juridică este egală cu a legii, dacă sunt emise în conformitate cu prevederile constituționale și legale existente în momentul emiterii lor. În acest context, invocarea neconstituționalității hotărârii față de art. 16 alin. (2) și art. 51 din Constituție apare ca fără obiect ;

— hotărârea nu contravine nici prevederilor art. 58 alin. (1) din Constituție, din moment ce textul nu interzice emiteră, în condiții strict determinate, a unor norme juridice și de către alte autorități ;

— accesul liber la justiție nu înseamnă gratuitatea justiției, art. 21 din Constituție neînstituind nici o restricție cu privire la taxele în justiție, întrucât este legal și normal ca justițiabilii care trag un folos nemijlocit din activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora. Așa fiind, și art. 7 din Legea nr. 29/1990, norma de trimitere la legea timbrului, și care stabilește limita maximă a taxei datorate în materia contenciosului administrativ, este constituțional ;

— art. 107 alin. (2) din Constituție nu are legătură cu situația analizată, deoarece Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 trebuie apreciată în raport cu ordonanțele Guvernului emise în temeiul art. 107 alin. (3), iar art. 107 alin. (4), care stabilește condițiile procedurale și formale cerute hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, se aplică unor asemenea acte emise după 8 decembrie 1991. Normele emise cu respectarea condițiilor impuse de ordinea juridică existentă în momentul emiterii hotărârii nu pot fi considerate astăzi neconstituționale ;

— referirea la art. 123 alin. (2) din Constituție nu este relevantă în cauză.

Împotriva deciziilor Curții Constituționale nr. 7/1993 și nr. 8/1993, reclamantul Petroșanu Ionel a declarat în termen recursurile de față, prin care reiterează motivele pentru care apreciază că Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 reprezintă o încălcare flagrantă și incontestabilă a Constituției din 1991, și anume:

— hotărârea nu a fost contrasemnată de ministrii care au obligația punerii ei în executare, obligație impusă de art. 107 alin. (4) din Constituție;

— hotărârea nu a fost emisă pentru organizarea executării unei legi anumite, după cum pretinde art. 107 alin. (2), ci stabilește niște taxe care, potrivit art. 138 alin. (1), se stabilesc numai prin lege, iar legile se emit numai de către Parlament (art. 58 alin. (1));

— Parlamentul poate abilita prin lege Guvernul să emită ordonanțe și nu hotărâri (art. 107 alin. (1) și art. 114 alin. (1), iar pe de altă parte, art. 7 din Legea nr. 29/1990 vorbește, în legătură cu taxele de timbru, de lege și nu de hotărâre;

— nici o lege nu poate îngredi accesul liber la justiție, iar exercitarea dreptului de petiționare este scutită de taxă (art. 21 alin. (2) și art. 47 alin. (3)), or plata anticipată a taxelor de timbru vine să îngreuească și să diminueze posibilitățile de apărare a unor drepturi și interese personale;

— prevăzând o taxă de 150 lei și la recursul pentru litigii de muncă (pct. 6), hotărârea contravine art. 179 din Codul muncii, care precizează că toate cererile, în fața oricăror instanțe, în legătură cu soluționarea litigiilor de muncă, sunt scutite de taxe de timbru.

Sunt menționate, în mod expres, două critici referitoare la motivarea deciziilor:

— ideea că „normele emise cu respectarea condițiilor impuse de ordinea juridică, existente în momentul emiterii hotărârii, nu pot fi considerate astăzi neconstituționale” este apreciată ca fiind contrară caracterului democratic și reformator al noii Constituții;

— Curtea a apreciat ca justificată trimiterea excepției în fața sa și existența interesului reclamantului în a o susține, confirmând integral oportunitatea aplicării art. 150 alin. (1) din Constituție, dar până la urmă a decis contrariul.

Pentru toate motivele invocate, având în vedere și art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 20 alin. (1) din Constituția României, recurentul-reclamant solicită:

— casarea deciziilor nr. 7/1993 și nr. 8/1993, iar în viitoarele decizii să se respecte și prevederile art. 14 din Legea nr. 47/1992, cât și ale art. 261 pct. 8 din Codul de procedură civilă;

— abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990 și a art. 7 din Legea nr. 29/1990;

— modificarea art. 26 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, astfel încât deciziile referitoare la neconstituționalitatea legilor să aibă putere de la data intrării în vigoare a noii Constituții;

— restituirea taxelor de timbru, plătite anticipat în fața instanțelor judecătorești.

Deoarece deciziile atacate cu recurs au fost pronunțate în condițiile art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, deci fără citarea părților, Curtea a luat, la data de 10 mai 1993, măsura solicitării punctelor de vedere, astfel cum prevede art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, transmitându-se încheierile de sesizare și deciziile pronunțate în fond Camerei Deputaților, Senatului și Guvernului.

Autoritățile menționate mai sus au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând încheierea de sesizare, decizia atacată, cererile de recurs, raportul întocmit de judecătorul raportor, susținerile orale ale recurentului, concluziile procurorului prezentate în ședința publică din 25 iunie 1993 și văzând dispozițiile legale atacate ca neconstituționale, precum și pe cele ale art. 16, 21, 51, 58, 107, 123, 138, 144, 145 și 150 din Constituție și ale art. 25 și 26 din Legea nr. 47/1992, reține, cu privire la recursurile declarate, următoarele:

Motivul de recurs vizând încălcarea de către judecătorii fondului a dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 47/1992 și ale art. 261 pct. 8 din Codul de procedură civilă, motiv înscris între solicitările finale ale cererii de recurs și dezvoltat oral, este nefondat. Într-adevăr, art. 14 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 stabilește regula publicității ședințelor de judecată, arătând că, din motive întemeiate, președintele Curții sau al completului de judecată poate hotărî ședință secretă. Textul nu poate fi privit însă izolat, deoarece art. 24 alin. (2) din aceeași lege precizează că, în cazul în care judecătorul raportor consideră excepția de neconstituționalitate ca vădit nefondată va înștiința pe președinte pentru convocarea completului de judecată, care poate hotărî, cu unanimitatea de voturi, să respingă excepția, fără citarea părților. Este o dispoziție legală de natură să împiedice încălcarea rolului Curții cu excepții vădit nefondate, dar în același timp, să evite și pentru părți efectuarea unor ședințe inutile. Legiuitorul a prevăzut însă și garanții pentru părți: o atare soluție poate fi pronunțată numai cu unanimitate de voturi, iar împotriva deciziei se poate exercita calea de atac a recursului, care se soluționează cu citarea părților și a Ministerului Public. Cât privește art. 261 pct. 8 din Codul de procedură civilă, acesta dispune că hotărârea civilă trebuie să cuprindă mențiunea că pronunțarea s-a făcut în ședință și să fie semnată de judecători și grefieri. Potrivit art. 16 din Legea nr. 47/1992, procedura jurisdicțională prevăzută de această lege se completează cu regulile procedurii civile, în măsura în care ele sunt compatibile cu natura procedurii în fața Curții Constituționale, iar compatibilitatea se hotărăște exclusiv de Curte. În temeiul acestui text, ca și al art. 51 alin. (3), care îngăduie Curții Constituționale să-și adopte propriul regulament de organizare și funcționare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 1992, s-a stabilit, prin acest regulament, că rezultatul deliberării se consemnează într-o minută, care se certifică de judecătorii care au participat la ședință și de magistratul-asistent, iar după consemnarea lui în condica de ședință, președintele îi va da citire în ședință publică, dacă au avut loc dezbateri orale (art. 31), precum și faptul că deciziile, hotărârile și avizele se certifică de președintele Curții sau al completului și de magistratul-asistent care a participat la dezbateri (art. 32 alin. (3)). Față de textele legale invocate nu se poate reține critica adusă deciziilor atacate.

Și critica care vizează existența unei contradicții în deciziile atacate, prin faptul că, pe de o parte, s-a apreciat ca justificată trimiterea excepțiilor în fața Curții și existența interesului reclamantului de a le susține, iar, pe de altă parte, s-au respins excepțiile ca vădit nefondate, este neîntemeiată. Curtea, examinându-și competența de a se pronunța asupra excepțiilor de neconstituționalitate cu care a fost sesizată, a

constatat că Tribunalul Municipiului București și-a exprimat opinia în sensul „neoportunității admiterii excepției de neconstituționalitate“, considerând dispozițiile legale atacate ca fiind în vigoare, astfel încât, în concordanță cu practica anterioară a Curții, a apreciat că se justifică sesizarea ei pentru a constata dacă respectivele dispoziții legale sunt sau nu neconstituționale, precum și că există interesul reclamantului de a susține excepțiile. Examinând însă pe fond aceste excepții, Curtea le-a găsit vădit nefondate și le-a respins ca atare, în condițiile prevăzute de art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992.

Referitor la motivele de recurs care vizează Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990, se constată că, într-adevăr, Constituția prevede în art. 138 alin. (1) că impozitele, taxele și orice venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege, iar art. 114 îngăduie Parlamentului să adopte o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice. În sfârșit, potrivit art. 107 din Constituție, hotărârile (care se emit pentru organizarea executării legilor) și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de primul-ministru și se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în executare. Aceste cerințe nu existau, însă, la data adoptării Hotărârii Guvernului nr. 1295/1990, astfel încât nu se poate reproșa acestei hotărâri că nu îndeplinește cerințe pe care legea nu le pretindea. Ceea ce trebuie observat este dacă la adoptarea hotărârii s-au respectat dispozițiile legale din acel moment, or se constată din acest punct de vedere că Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 1295/1990 în baza abilitării date de Parlament prin Legea nr. 36/1990. Desigur că după intrarea în vigoare a Constituției, Guvernul ar putea adopta numai o ordonanță în această materie, dacă ar avea abilitarea necesară din partea Parlamentului în condițiile art. 114. Susținerea că Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 este abrogată, potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, ca fiind contrară acesteia, nu poate fi nici ea primită. În vederea asigurării supremației sale, Constituția a reglementat mai multe mijloace: controlul constituționalității legilor (art. 144); abrogarea actelor normative care contravin Constituției (art. 150 alin. (1)); examinarea conformității legislației cu Constituția de către Consiliul Legislativ, care va face Parlamentului sau, după caz, Guvernului propuneri corective (art. 150 alin. (2)). Punerea de acord a întregii legislații cu actuala Constituție este un proces complex, de mai lungă durată, care presupune elaborarea de legi organice în domeniile stabilite de art. 72 din Constituție, înlocuirea unor decrete ale fostului Consiliu de Stat sau a unor hotărâri de Guvern prin

legi etc. Până la realizarea acestui obiectiv, actele normative anterioare Constituției, adoptate cu respectarea cerințelor legale din acel moment și care nu contravin pe fond Constituției, nu pot fi considerate abrogate, astfel încât motivul de recurs nu este întemeiat.

Și motivul care consideră că Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 și art. 7 din Legea nr. 29/1990 sunt contrare pe fond Constituției, deoarece afectează accesul liber la justiție, este nefondat. Accesul liber la justiție, înscris în art. 21 din Constituție, nu presupune gratuitatea acesteia. Justiția este un serviciu public al statului, iar costurile sale se suportă de la buget, la ale cărui venituri contribuie toți cetățenii. Este echitabil ca o parte din cheltuieli să fie suportate de justițiabili, de cei care recurg la acest serviciu public și acest lucru se realizează prin plata taxelor de timbru. Există însă, tocmai pentru a nu împiedica accesul la justiție, categorii de litigii civile care sunt scutite de taxe sau există posibilitatea de a obține, în funcție de situația materială a părții, scutirea totală ori parțială de taxe sau eşalonarea acestora.

În acest context, Curtea constată că afirmația din recurs, în sensul că Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 prevede o taxă de 150 lei și la recursul pentru litigii de muncă, contravenind astfel art. 179 din Codul muncii, nu este exactă deoarece dispoziția din art. 4 lit. Ț) (indicată greșit de recurent pct. 6), care se referă la „recursul prin care se contestă o sentință ce caracterizează un litigiu ca fiind de muncă“, a fost îndepărtată prin Hotărârea Guvernului nr. 318 din 27 aprilie 1991, iar Hotărârea Guvernului nr. 1295/1990 a fost emisă în temeiul unei legi de abilitare. Pe de altă parte, nu se poate reține că sesizarea instanțelor judecătorești pentru valorificarea unui drept subiectiv nesocotit ori încălcat sau pentru realizarea unui interes care se poate obține numai pe calea justiției este un aspect al dreptului de petiționare și, ca atare, exercitarea lui este, potrivit art. 47 alin. (3) din Constituție, scutită de taxă. Dreptul de petiționare se concretizează în cereri, reclamații, sesizări și propuneri în legătură cu rezolvarea unor probleme personale sau de grup ce nu presupun calea justiției, la care autoritățile publice au obligația de a răspunde în termenele și condițiile stabilite potrivit legii (art. 47 alin. (4) din Constituție), în timp ce cererile de chemare în judecată, care declanșează procesul civil, se rezolvă după reguli specifice, proprii activității de judecată.

În sfârșit, Curtea constată că dispoziția înscrisă în art. 26 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, în sensul că deciziile definitive ale Curții Constituționale au putere numai pentru viitor, este conformă cu prevederile Constituției, care în art. 145 alin. (2) consacră aceeași soluție.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 150 din Constituție, al art. 13 alin. (1) lit. A) c), art. 25 și art. 26 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursurile declarate de Petroșanu Ionel, domiciliat în București, str. Compozitorilor nr. 16, bloc 16, sc. 4, ap. 1, sectorul 6, împotriva Deciziei nr. 7 din 2 martie 1993 și a Deciziei nr. 8 din 2 martie 1993. Definitivă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 7 iulie 1993.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. dr. VASILE GIONEA

Magistrat-asistent,
Florina Ceangă

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Prin Hotărârea Guvernului nr. 358/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 1 iulie 1991, a fost înființată Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, sub autoritatea Camerei Deputaților, care are dreptul, conform prevederilor hotărârii menționate, la prima publicare a tuturor actelor normative.

Pentru a cunoaște legislația ce a fost adoptată după Revoluția din Decembrie 1989, pentru a fi informați cu privire la dezbaterile parlamentare, pentru a putea contacta partenerul de afaceri pe care îl doriți, pentru efectuarea formalităților de publicitate prevăzute de lege (citații, concursuri, pierderi de acte; schimbări de nume, anunțuri ale agenților economici, cereri de dobândire sau de renunțare la cetățenia română etc.), Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, prin Serviciul relații cu publicul și agenți economici; București, invită societățile comerciale, întreprinzătorii particulari din țară și din străinătate, precum și pe toți cei interesați, să se adreseze în acest scop zilnic între orele 8,00—13,00 la telefon 6.11.77.02 sau direct la sediul acestuia din str. Blanduziei nr. 1, sector 2.

Aducem, pe această cale, la cunoștință că, începând cu data de 1 ianuarie 1993, prețurile practicate de regie pentru publicațiile sale, la care puteți face abonamente la oficiile poștale, sunt următoarele :

	lei/trimestru
● MONITORUL OFICIAL, Partea I, română	2.625
● MONITORUL OFICIAL, Partea I, maghiară (ROMANIA HIVATALOS KÜZLÖNYE)	2.625
● MONITORUL OFICIAL, Partea a II-a	14.400
● MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a	1.200
● MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a	8.000
● COLECȚIA DE LEGI ȘI DECRETE	1.200
● COLECȚIA DE HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ȘI ALTE ACTE NORMATIVE	2.000

Tarifele aplicate pentru publicațiile prevăzute de lege a fi inserate în „Monitorul Oficial”, de la data de 1 ianuarie 1993, sunt următoarele :

	lei
1. MONITORUL OFICIAL, Partea a III-a	
— pierderi de acte, de sigilii, schimbări de nume, citații emise de instanțele judecătorești și notariatele de stat	per anunț 1.000
— acte procedurale ale instanțelor judecătorești a căror publicare este prevăzută de lege	per anunț 1.400
— extras-cerere pentru dobândirea sau renunțarea la cetățenia română	per anunț 2.400
— anunț pentru licitație în vederea acordării unei concesiuni aprobate de Guvern	per anunț 1.800
— concursuri de ocupare de posturi didactice în învățământul superior	per cuvânt 20
2. MONITORUL OFICIAL, Partea a IV-a	
— publicarea sentinței judecătorești privind înființarea societăților comerciale	per anunț 11.000
— bilanțuri și conturi de profit și pierderi :	
— pentru agenții economici care au funcționat în anii 1991 și 1992	per anunț 8.000
— pentru agenții economici care au funcționat numai în anul 1992	per anunț 7.000
— publicații cu prezentare tabelară	per rând coloană 300
— alte publicații ale agenților economici, sub formă de text, a căror publicare este prevăzută de lege	per cuvânt 20

Plata publicațiilor cuprinse în Partea a III-a și Partea a IV-a se va face prin mandat poștal pe adresa : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, calea 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5, București, cont de decontare 30.98.12.301 B.C.R.—S.M.B. sau cu dispoziție de plată.

EDITOR : PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, calea 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5, cont 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București, str. Blanduziei nr. 1, sector 2, telefon 6.11.77.02.
Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, București, str. Jiului nr. 163, sector 4, telefon 6.68.55.58.